

Aanbevelingen EU restrictie 'bewust toegevoegde microplastics'

Amsterdam, 10 mei 2021

In 2019 heeft de Europese Commissie opdracht gegeven aan de European Chemicals Agency (ECHA) om met een voorstel te komen voor een restrictie op 'bewust toegevoegde microplastics' in producten. Deze restrictie heeft de potentie om een significante reductie van de hoeveelheid microplastics die naar het milieu stroomt te bewerkstelligen¹, met minder negatieve effecten voor het milieu en de menselijke gezondheid tot gevolg. ECHA heeft inmiddels zijn opinie gepubliceerd². Een ambitieuze EU restrictie op 'bewust toegevoegde microplastics' lijkt hiermee in zicht, maar bij Plastic Soup Foundation hebben we een aantal serieuze bedenkingen die we in deze brief graag aankaarten.

Allereerst maakt Plastic Soup Foundation zich zorgen over de uitzonderingen die worden voorgesteld in de opinie van ECHA. De Europese Unie streeft ernaar om vervuiling van 500.000 ton microplastics in voornamelijk rivieren en zeeën tegen te gaan, maar met de voorgestelde uitzonderingen wordt dit doel lastig haalbaar en zal microplastics vervuiling nog bijna een decennium door kunnen gaan. Het beleid zal in dit geval voorbij gaan aan het initiële doel van de restrictie. Daarnaast is de definitie van 'microplastics' niet volledig genoeg, waardoor veel (schadelijke) polymeren in gebruik kunnen blijven.

Wij zullen kort ingaan op de belangrijkste uitzonderingen:

- Ten eerste worden **in water oplosbare- en vloeibare polymeren** uitgesloten van de restrictie, en wordt er enkel gekeken naar polymeren in vaste vorm. Oplosbare polymeren kunnen echter erg persistent en toxisch zijn, en er is bovendien een kans dat ze een vaste vorm aannemen in het milieu. Als deze polymeren worden uitgesloten van regelgeving, vrezen wij ervoor dat de marktvraag van dit type polymeren zal stijgen, waardoor de concentratie in het milieu onvermijdelijk zal toenemen.
- Ten tweede vallen **nanoplastics** buiten de restrictie. De opinie stelt een ondergrens voor van 100nm voor de definitie van microplastics. Alle microplastics in vaste vorm die kleiner zijn dan 100nm (nanoplastics) blijven buiten beschouwing. Dit is voornamelijk verontrustend omdat de kans dat deze nanoplastics cellen van organismen, waaronder ook vermoedelijk menselijke cellen, binnen kunnen dringen, groter wordt naarmate de

¹ ECHA streeft ernaar om een opstapeling van 400.000 ton microplastics in het milieu in de komende 20 jaar te voorkomen. Zie *Annex XV Report*: <https://echa.europa.eu/documents/10162/05bd96e3-b969-0a7c-c6d0-441182893720>

² <https://echa.europa.eu/documents/10162/a513b793-dd84-d83a-9c06-e7a11580f366>

grootte van de deeltjes afneemt³. Daarnaast creëert het stellen van een ondergrens problemen voor toekomstige handhaving, omdat het erg moeilijk is om deze kleine deeltjes te detecteren, laat staan ze op te ruimen zodra deze in het milieu terechtkomen. De uitzondering van nanoplastics in wetgeving zal zeer waarschijnlijk leiden tot een toename van het gebruik van kleinere plastic deeltjes (<100nm) in plaats van een verschuiving naar milieuvriendelijke alternatieven. Een dergelijke verschuiving kan tot desastreuze gevolgen leiden in de toekomst. Verder is het zeer vreemd dat het oorspronkelijke voorstel van een ondergrens van 1 nm uitging en dat dit later met een factor 100 verhoogd is. Dit vinden we zeer spijtig en toont aan dat de RAC en SEAC commissies duidelijk niet op één lijn zitten. In onze ogen is hier geen geldige verklaring voor gegeven en is het vooral politiek gemotiveerd.

- Ten derde worden **(bio)degradeerbare polymeren** uitgezonderd. Het is uitermate essentieel dat biodegradeerbaarheid van bepaalde polymeren wordt onderzocht aan de hand van betrouwbare testen die aantonen hoe snel deze degraderen in 'real-life' condities. Mocht dit niet gebeuren, dan zal het uitsluiten van bepaalde microplastics in regelgeving betekenen dat het gebruik ervan geaccepteerd is zonder dat het nodige bewijs hoeft worden aangedragen.

Naast de genoemde uitzonderingen, worden er ook zeer lange **transitieperiodes** voorgesteld voor veel sectoren. De cosmetica-industrie zou bijvoorbeeld vier jaar krijgen om microplastics uit *rinse-off* producten te verwijderen, en zes jaar voor *leave-on* cosmetica. De cosmetica-industrie gebruikt ongeveer 8,700 ton microplastics per jaar, en een geschatte 3,800 ton lekt per jaar naar het milieu. Het toestaan van dergelijke lange transitieperiodes zal tonnen microplastic vervuiling tot gevolg hebben⁴.

De voorgestelde uitzonderingen en lange transitieperiodes creëren problemen voor de toekomst. Er is genoeg wetenschappelijk bewijs om ernstige vraagtekens bij deze stoffen te zetten. Op basis van het voorzorgsprincipe hopen wij ten zeerste dat u een stap verder gaat in het beschermen van onze aarde tegen microplastics.

Ons advies:

- **Erken ECHA's wetenschappelijke bevindingen wat betreft de desastreuze effecten van microplastics op het milieu en voor de menselijke gezondheid**, waardoor direct optreden gerechtvaardigd is om verdere lekkage te voorkomen.
- **Stel een brede reikwijdte voor de regelgeving vast**, waarin nanoplastics, biodegradeerbare-, vloeibare-, oplosbare- en carbon-vrije polymeren worden meegerekend.

³ Lusher, A., Hollman, P. & Mendoza-Hill, J. (2017) *Microplastics in fisheries and aquaculture: status of knowledge on their occurrence and implications for aquatic organisms and food safety*. Food and Agriculture Organization of the United Nations.

<https://oceanrep.geomar.de/49179/1/Microplastics%20in%20fisheries%20and%20aquaculture.pdf>

⁴ <https://echa.europa.eu/documents/10162/a513b793-dd84-d83a-9c06-e7a11580f366>

- **Wijs voorgestelde uitzonderingen af wanneer deze een ondermijning van het doel van de regelgeving tot gevolg hebben, of wanneer deze niet gerechtvaardigd zijn.** Een uitzondering zou enkel moeten worden overwogen als het essentieel gebruik zonder passende alternatieven betreft.
- **Wijs onnodige transitieperiodes af, met name voor microplastics in cosmetica, wasmiddelen en agrarische toepassingen,** tenzij alternatieven echt niet beschikbaar zijn en het gebruik een essentiële maatschappelijke waarde vertegenwoordigt. In die gevallen zouden de transitieperiodes gelimiteerd moeten zijn tot de tijd die nodig is om alternatieven te ontwikkelen.

Dit is het moment voor de lidstaten om effectieve microplastics regelgeving te onderschrijven. Wij vragen u dan ook om onze zorgen serieus te nemen en te streven naar een inclusievere restrictie op ALLE bewust toegevoegde microplastics. Wij pleiten voor nog verdergaande maatregelen dan ECHA voorstelt, en hopen dat de Nederlandse overheid het voortouw neemt in een verregaand verbod op bewust toegevoegde microplastics in het belang van het milieu en de menselijke gezondheid.

[Hier⁵](#) vindt u het volledige *position paper* dat wij gezamenlijk met Europese NGO's hebben gepubliceerd. Hierin worden onze standpunten verder uitgelicht.

Hoogachtend,

Maria Westerbos

Directeur
Plastic Soup Foundation

⁵ https://rethinkplasticalliance.eu/wp-content/uploads/2021/03/the_road_to_an_effective_EU_restriction_of_intentionally-added_microplastics.pdf